

ผลการสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อกำกับดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตาม พรบ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 โดยมีวิสัยทัศน์ในการ “เป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและเป็นศูนย์กลางประสานระบบการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ” อีกทั้งการที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศมากขึ้นเป็นลำดับนับตั้งแต่ช่วงหลังจากการเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 เป็นต้นมา ซึ่งเมื่อจะพิจารณาถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถพิจารณาได้ว่าในช่วงปลายปี 2553 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 99.69 ของวิสาหกิจทั้งประเทศ ในขณะที่วิสาหกิจขนาดใหญ่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.31 เท่านั้น และเมื่อพิจารณาในส่วนของภาระงาน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสัดส่วนปริมาณการจ้างแรงงานในสัดส่วนที่สูงถึงประมาณร้อยละ 77.86 ของปริมาณการจ้างงานทั้งประเทศ นอกจากนี้หากพิจารณาถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 37.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศนอกภาคการเกษตรทั้งหมด ซึ่งจากข้อมูลสถิติข้างต้นจะเห็นได้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศค่อนข้างมาก ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีข้อจำกัดค่อนข้างมากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเมื่อเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ เพราะฉะนั้นการสอบถามผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถึงภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะมีส่วนช่วยให้ทราบถึงสถานะด้านการเงินของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และมีส่วนช่วยในการออกมาตรการในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น

การดำเนินการสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ได้ดำเนินการสำรวจผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดใหญ่ โดยใช้ฐานข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเดียวกับการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นภาคการค้าและบริการรายเดือน ซึ่งจะเป็นการสอบถามผู้ประกอบการเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปในการดำเนินงานของกิจการ รวมถึงสอบถามเกี่ยวกับภาระหนี้สินและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกิจการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถพิจารณาผลการสำรวจในส่วนต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

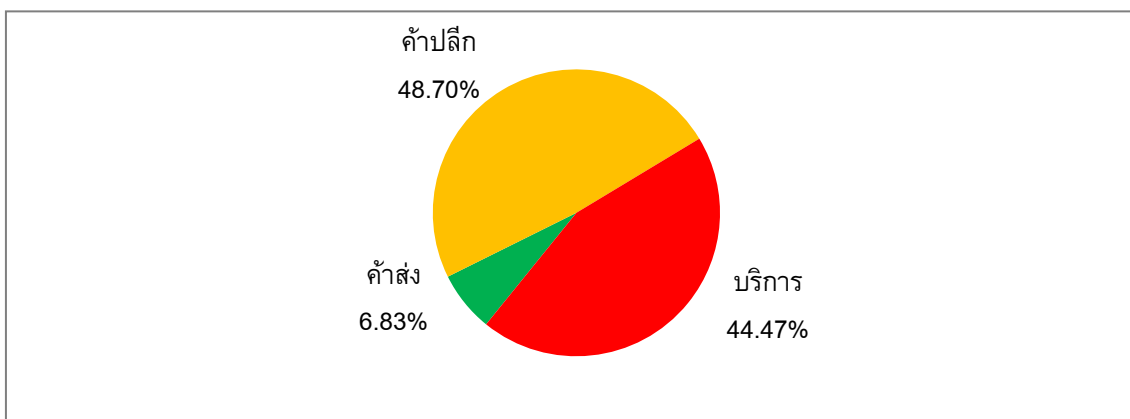
ผลการสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

1. ข้อมูลทั่วไป

การสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ได้ดำเนินการสำรวจผู้ประกอบการทั้งสิ้น 805 ตัวอย่าง ซึ่งสามารถพิจารณารายละเอียดข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 ประเภทธุรกิจ

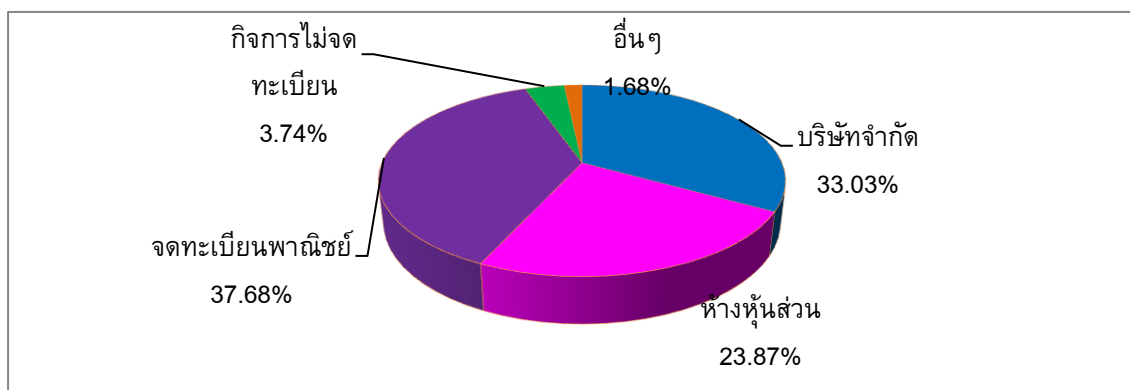
ประเภทของธุรกิจที่ดำเนินการสำรวจประกอบด้วยกิจการภาคการค้าส่ง ค้าปลีก และบริการ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจในครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 805 ตัวอย่าง ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างในกิจการภาคการค้าส่งร้อยละ 6.83 ภาคการค้าปลีกร้อยละ 48.70 และภาคบริการร้อยละ 44.47

แผนภาพที่ 1 แสดงประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

1.2 ลักษณะกิจการ

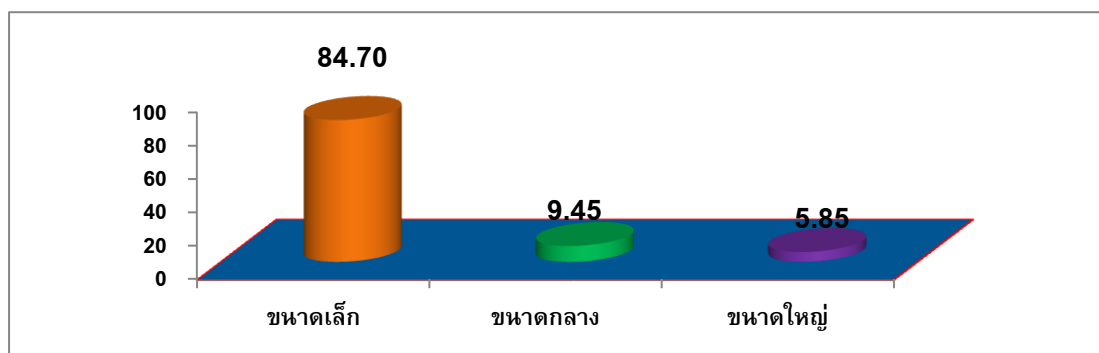
ลักษณะของกิจการจะเป็นการสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดทะเบียนของกิจการ โดยกลุ่มตัวอย่างจดทะเบียนพาณิชย์ร้อยละ 37.68 บริษัทจำกัดร้อยละ 33.03 ห้างหุ้นส่วนร้อยละ 23.87 และกิจการไม่จดทะเบียนร้อยละ 3.74

แผนภาพที่ 2 แสดงลักษณะกิจการของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

1.3 ขนาดธุรกิจ

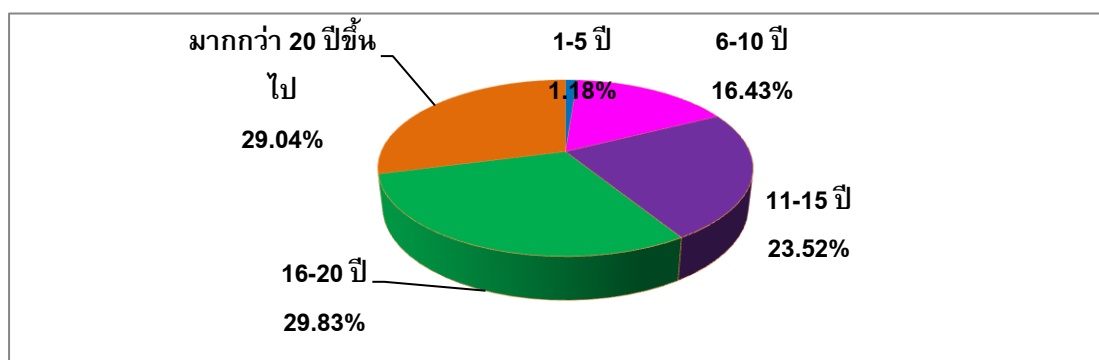
ในการดำเนินการสำรวจกลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการสำรวจกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกับการดำเนินการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นภาคการค้าและบริการรายเดือน โดยจะดำเนินการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งกิจการขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อสามารถนำผลการสำรวจที่ได้มาทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกิจการขนาดต่างๆ ได้ โดยในการดำเนินการสำรวจครั้งนี้แบ่งเป็นกิจการขนาดใหญ่ร้อยละ 5.85 กิจการขนาดกลางร้อยละ 9.45 และกิจการขนาดเล็กร้อยละ 84.70

แผนภาพที่ 3 แสดงขนาดธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

1.4 ระยะเวลาในการประกอบกิจการ

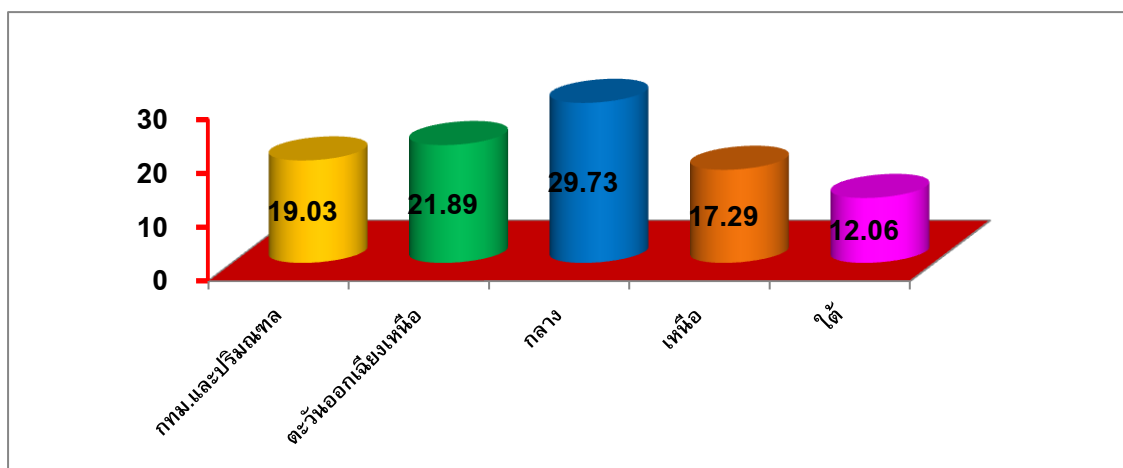
กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการ 1-5 ปี ร้อยละ 1.18 ระยะเวลาในการประกอบกิจการ 6-10 ปี ร้อยละ 16.43 ระยะเวลาในการประกอบกิจการ 11-15 ปี ร้อยละ 23.52 ระยะเวลาในการประกอบกิจการ 16-20 ปี ร้อยละ 29.83 และระยะเวลาในการประกอบกิจการมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 29.04

แผนภาพที่ 4 แสดงระยะเวลาในการประกอบกิจการของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

1.5 สถานที่ตั้งของกิจการ

กลุ่มตัวอย่างที่กิจการตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลร้อยละ 19.03 ตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 21.89 ภาคกลางร้อยละ 29.73 ภาคเหนือร้อยละ 17.29 และภาคใต้ร้อยละ 12.06

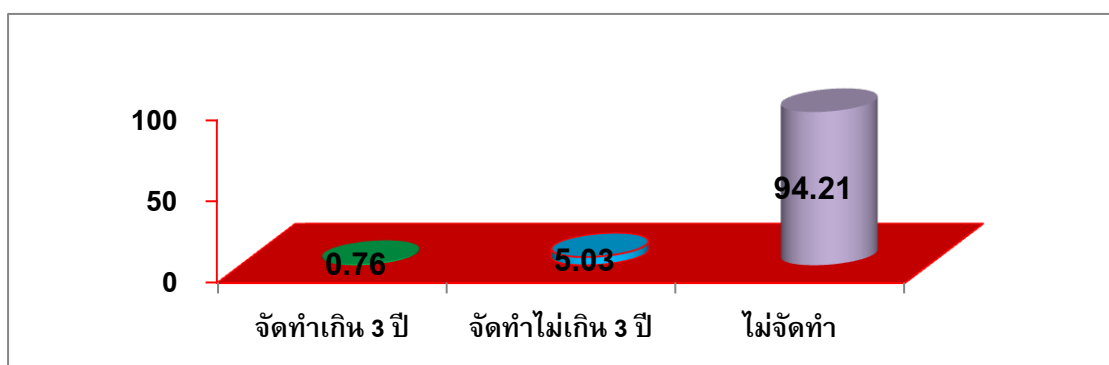
แผนภาพที่ 5 แสดงสถานที่ตั้งของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2. ลักษณะทั่วไปในการดำเนินการ ภาระหนี้ และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกิจการ

ในส่วนนี้จะพิจารณาถึงรูปแบบในการดำเนินงานโดยทั่วไปของกิจการ ซึ่งประกอบด้วย การจัดทำแผนธุรกิจ การวางแผนการตลาด และการจัดทำบัญชีของกิจการเป็นต้น ภาระหนี้ของกิจการ ซึ่งประกอบด้วย ภาระหนี้คงค้างของกิจการ และการชำระหนี้ของกิจการในแต่ละเดือนเป็นต้น รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกิจการ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการกู้ยืมของกิจการ การได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเป็นต้น ซึ่งสามารถพิจารณารายละเอียดในด้านต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดทำแผนธุรกิจของกิจการ

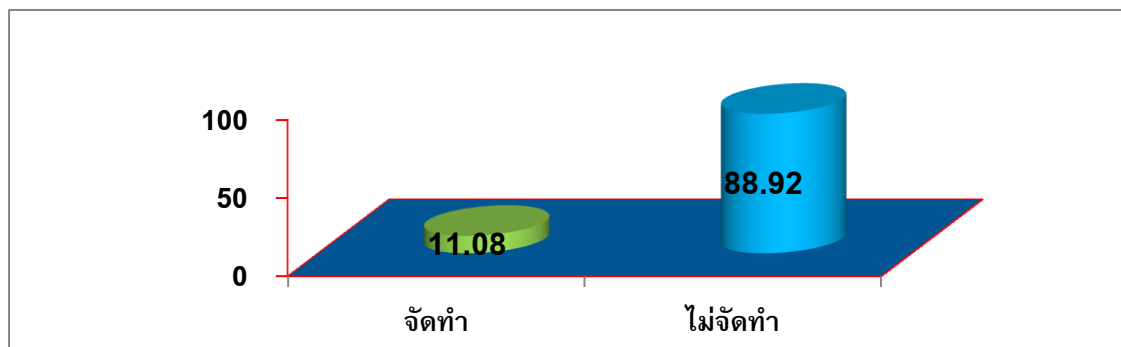
การจัดทำแผนธุรกิจแสดงให้เห็นถึงแบบแผนในการดำเนินธุรกิจของกิจการ โดยกิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 94.21 ไม่มีการจัดทำแผนธุรกิจ ในขณะที่กิจการร้อยละ 5.79 มีการจัดทำแผนธุรกิจ โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5.03 จัดทำแผนธุรกิจไม่เกิน 3 ปี และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.76 จัดทำแผนธุรกิจเกิน 3 ปี

แผนภาพที่ 6 แสดงการจัดทำแผนธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.2 การจัดทำแผนการตลาดของกิจการ

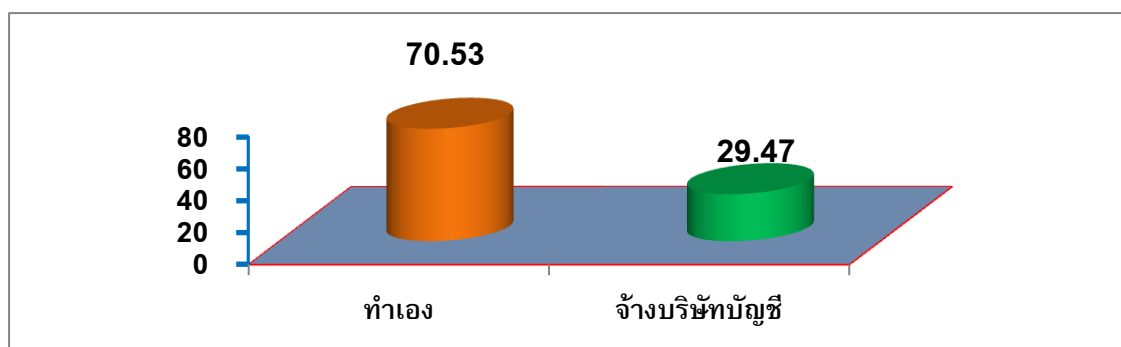
กิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 88.92 ไม่มีการจัดทำแผนการตลาด ในขณะที่กิจการร้อยละ 11.08 มีการจัดทำแผนการตลาด

แผนภาพที่ 7 แสดงการจัดทำแผนการตลาดของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.3 การจัดทำบัญชีของกิจการ

กิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 70.53 จัดทำบัญชีด้วยตนเอง ในขณะที่กิจการร้อยละ 29.47 มีการจ้างบริษัทบัญชีในการจัดทำบัญชี

แผนภาพที่ 8 แสดงการจัดทำบัญชีของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.4 ประเภทของสถาบันการเงินที่กิจการใช้บริการเป็นประจำ

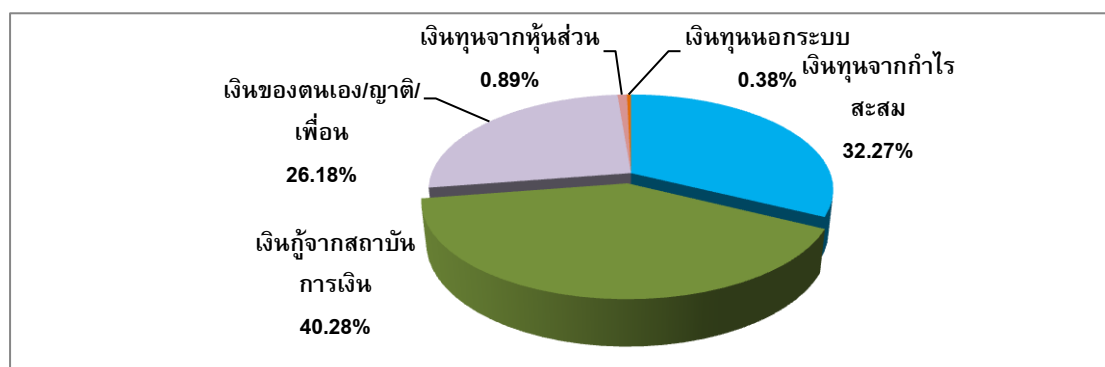
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 53.78 ใช้บริการจากธนาคารพาณิชย์ของเอกชน จำนวน 2 แห่ง รองลงมาร้อยละ 40.45 ใช้บริการธนาคารพาณิชย์ของรัฐ และธนาคารของรัฐบาล จำนวน 1 แห่ง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5.01 ใช้บริการธนาคารพาณิชย์ที่มีหุ้นต่างประเทศ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 1 แห่ง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.34 ใช้บริการธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย จำนวน 1 แห่ง และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.41 ใช้บริการสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จำนวน 1 แห่ง

ตารางที่ 1 แสดงประเภทของสถาบันการเงินที่กิจการใช้บริการเป็นประจำ

ประเภทธนาคาร	ร้อยละ	จำนวนแห่ง
ธนาคารพาณิชย์ของเอกชน	53.78	1.96
ธนาคารพาณิชย์ของรัฐ และธนาคารของรัฐบาล	40.45	1.07
ธนาคารพาณิชย์ที่มีหุ้นต่างประเทศ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	5.01	1.11
ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย	0.34	1.00
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	0.41	1.00

2.5 แหล่งเงินทุนหลักของกิจการ

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.28 ใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 32.27 ใช้แหล่งเงินทุนหลักจากกำไรสะสมของกิจการ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 26.18 ใช้แหล่งเงินทุนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.89 ใช้แหล่งเงินทุนจากเงินจากหุ้นส่วน และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.38 ใช้แหล่งเงินทุนจากเงินทุนนอกระบบ

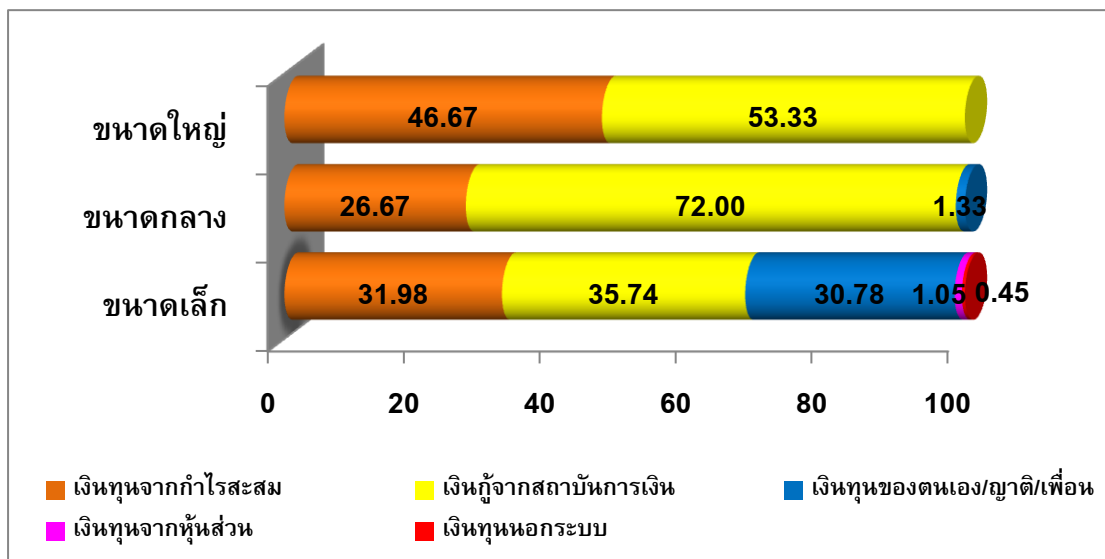
แผนภาพที่ 9 แสดงแหล่งเงินทุนหลักของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.5.1 แหล่งเงินทุนแบ่งตามขนาดธุรกิจ

กิจการขนาดใหญ่ร้อยละ 53.33 ใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ในขณะที่กิจการขนาดใหญ่ส่วนที่เหลือร้อยละ 46.67 ใช้แหล่งเงินทุนหลักจากกำไรสะสมของกิจการ โดยกิจการขนาดใหญ่ไม่มีการใช้แหล่งเงินทุนในส่วนเงินจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน เงินทุนจากหุ้นส่วน และเงินทุนนอกระบบ

กิจการขนาดกลางร้อยละ 72.00 ใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน รองลงมาคือร้อยละ 26.67 ใช้แหล่งเงินทุนหลักจากกำไรสะสมของกิจการ และร้อยละ 1.33 ใช้แหล่งเงินทุนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน โดยกิจการขนาดกลางไม่มีการใช้แหล่งเงินทุนจากหุ้นส่วน และเงินทุนนอกระบบ

กิจการขนาดเล็กร้อยละ 35.74 ใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมเงิน รongลงมาร้อยละ 31.98 ใช้แหล่งเงินทุนหลักจากกำไรสะสมของกิจการ ร้อยละ 30.78 ใช้แหล่งเงินทุนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน ร้อยละ 1.05 ใช้แหล่งเงินทุนจากหุ้นส่วน และร้อยละ 0.45 ใช้แหล่งเงินทุนนอกระบบ

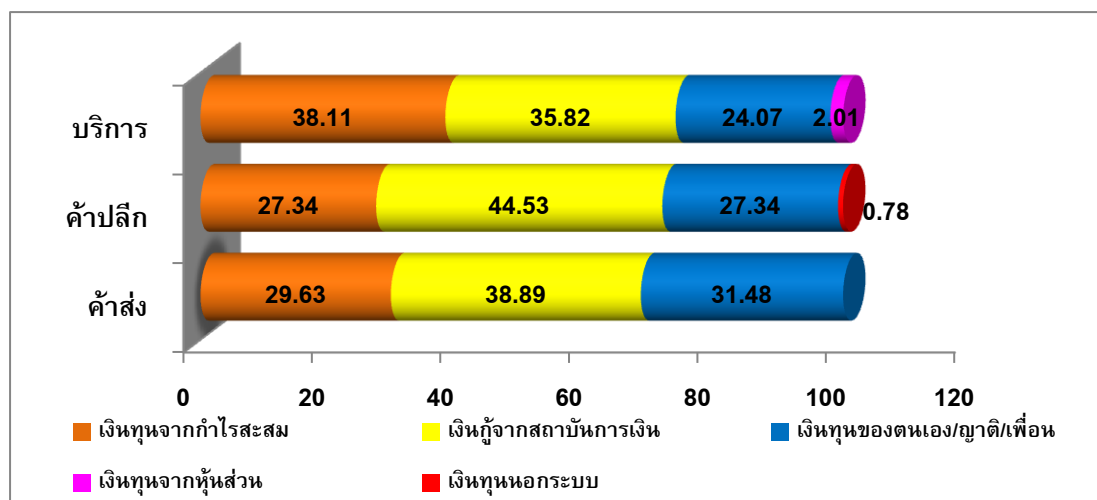
แผนภาพที่ 10 แสดงแหล่งเงินทุนหลักแบ่งตามขนาดธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.5.2 แหล่งเงินทุนแบ่งตามประเภทธุรกิจ

กิจการภาคการค้าส่งร้อยละ 38.89 ใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมเงิน รongลงมาร้อยละ 31.48 ใช้แหล่งเงินทุนในส่วนของเงินทุนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน และร้อยละ 29.63 ใช้แหล่งเงินทุนหลักจากกำไรสะสมของกิจการ

กิจการภาคการค้าปลีกร้อยละ 44.53 ใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมเงิน รongลงมา ร้อยละ 27.34 ใช้แหล่งเงินทุนหลักจากกำไรสะสมของกิจการ และร้อยละ 27.34 ใช้แหล่งเงินทุนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน และร้อยละ 0.78 ใช้แหล่งเงินทุนนอกระบบ

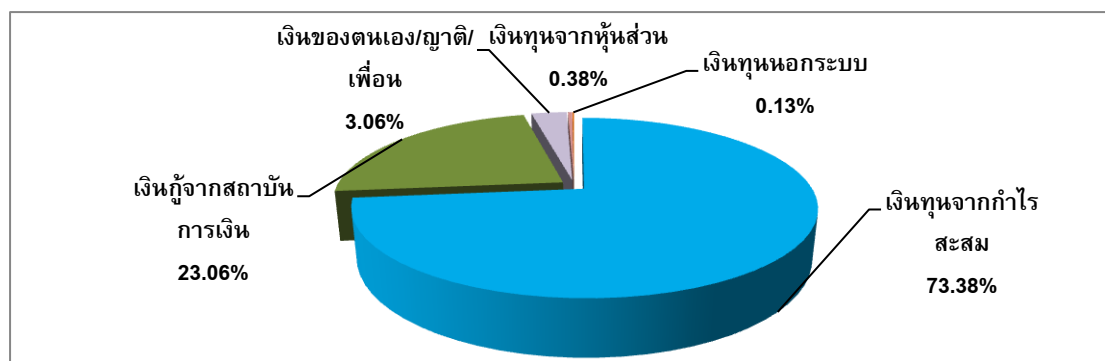
กิจการภาคบริการร้อยละ 38.11 ใช้แหล่งเงินทุนหลักจากกำไรสะสมของกิจการ รongลงมา ร้อยละ 35.82 ใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมเงิน และร้อยละ 24.07 ใช้แหล่งเงินทุนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน และร้อยละ 2.01 ใช้แหล่งเงินทุนจากหุ้นส่วน

แผนภาพที่ 11 แสดงแหล่งเงินทุนหลักแบ่งตามประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.6 แหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักของกิจการ

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 73.38 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากกำไรสะสมของกิจการ รองลงมา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23.06 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากการกู้สถาบันการเงิน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 3.06 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.38 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากเงินจากหุ้นส่วน และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.13 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากเงินทุนนอกระบบ

แผนภาพที่ 12 แสดงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

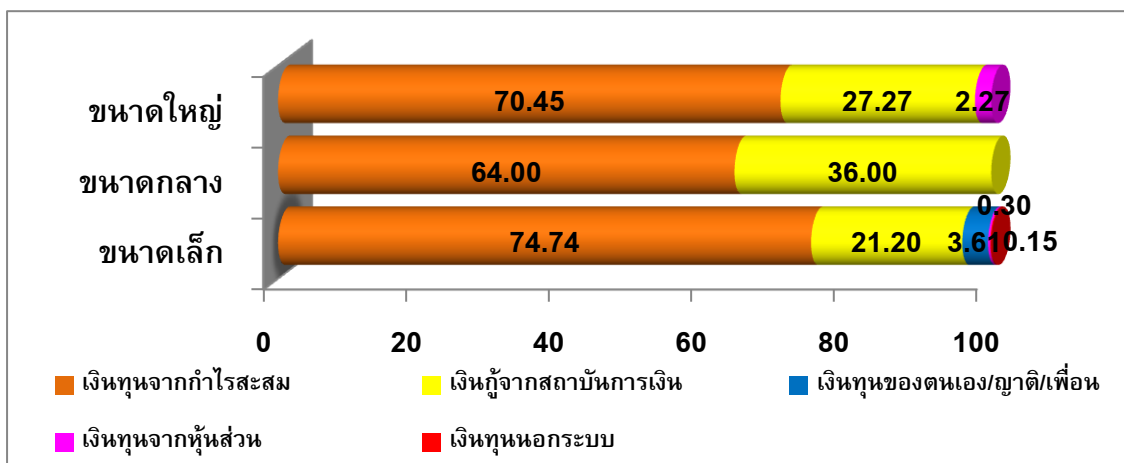
2.6.1 แหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักแบ่งตามขนาดธุรกิจ

กิจการขนาดใหญ่ร้อยละ 70.45 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากกำไรสะสมของกิจการ รองลงมา ร้อยละ 27.27 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากการกู้สถาบันการเงิน และร้อยละ 2.27 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากหุ้นส่วน

กิจการขนาดกลางร้อยละ 64.00 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากกำไรสะสมของกิจการ รองลงมา ร้อยละ 36.00 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากการกู้สถาบันการเงิน

กิจการขนาดเล็กร้อยละ 74.74 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากกำไรสะสมของกิจการ รองลงมาร้อยละ 21.20 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากการกู้สถาบันการเงิน ร้อยละ 3.61 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน ร้อยละ 0.30 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากหุ้นส่วน และ ร้อยละ 0.15 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากเงินทุนนอกระบบ

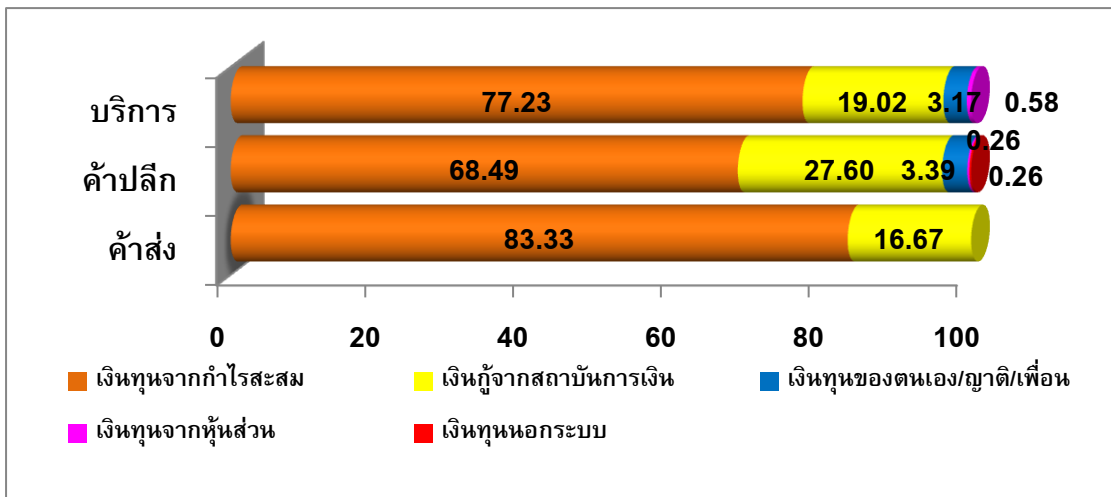
แผนภาพที่ 13 แสดงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักแบ่งตามขนาดธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.6.2 แหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักแบ่งตามประเภทธุรกิจ

กิจการภาคการค้าส่งร้อยละ 83.33 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากกำไรสะสมของกิจการ และร้อยละ 16.67 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากการกู้สถาบันการเงิน

กิจการภาคการค้าปลีกร้อยละ 68.49 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากกำไรสะสมของกิจการ รองลงมาร้อยละ 27.60 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากการกู้สถาบันการเงิน ร้อยละ 3.39 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน ร้อยละ 0.26 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากหุ้นส่วน และ ร้อยละ 0.26 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากเงินทุนนอกระบบ

กิจการภาคบริการร้อยละ 77.23 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากกำไรสะสมของกิจการ รองลงมาร้อยละ 19.02 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากการกู้สถาบันการเงิน ร้อยละ 3.17 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน ร้อยละ 0.58 ใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากหุ้นส่วน

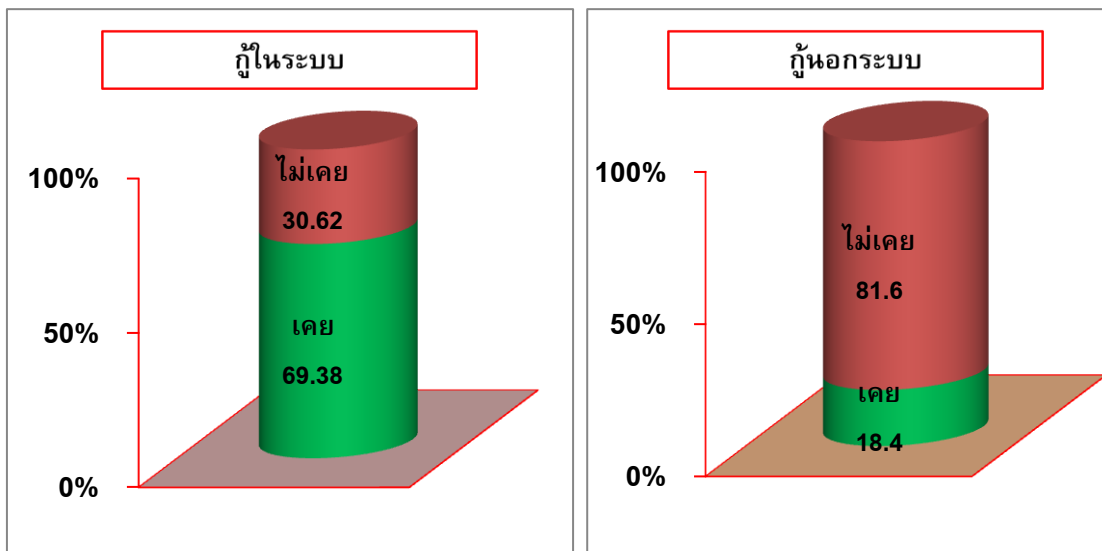

แผนภาพที่ 14 แสดงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักแบ่งตามประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.7 รูปแบบการกู้เงินของกิจการ

การกู้ยืมเงินในระบบ กิจการร้อยละ 69.38 เคยกู้ยืมเงินในระบบ ในขณะที่กิจการร้อยละ 30.62 ไม่เคยกู้ยืมเงินในระบบ

การกู้ยืมเงินนอกระบบ กิจการร้อยละ 18.40 เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ ในขณะที่กิจการร้อยละ 81.60 ไม่เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ

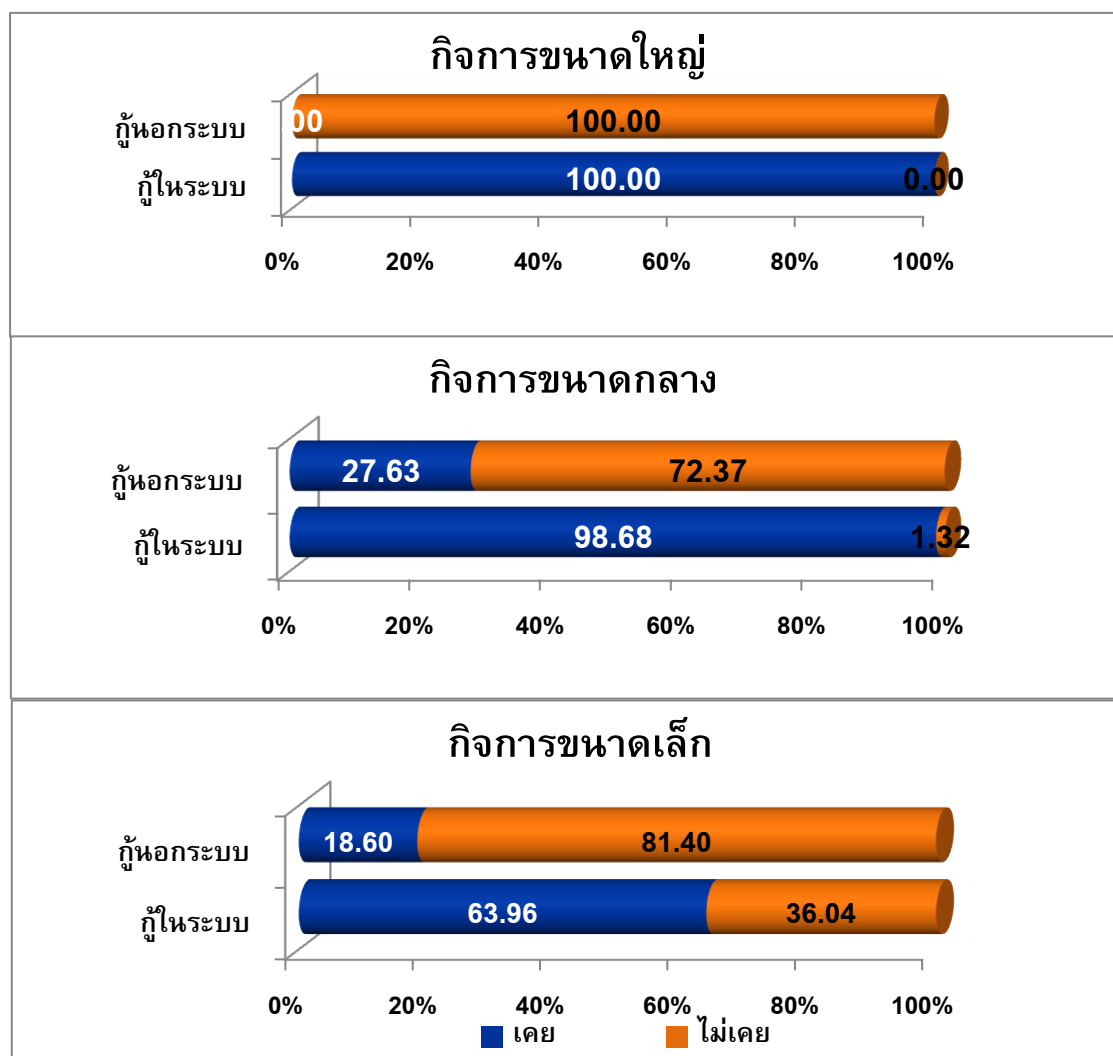
แผนภาพที่ 15 แสดงรูปแบบการกู้เงินของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.7.1 รูปแบบการกู้ยืมเงินแบ่งตามขนาดธุรกิจ

กิจการขนาดใหญ่ร้อยละ 100.00 เคยกู้ยืมเงินในระบบ ในทางตรงข้ามกิจการขนาดใหญ่ ร้อยละ 100.00 ไม่เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ

กิจการขนาดกลางร้อยละ 98.68 เคยกู้ยืมเงินในระบบ และร้อยละ 1.32 ไม่เคยกู้ยืมเงินในระบบ ในขณะที่กิจการร้อยละ 27.63 เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ และร้อยละ 72.37 ไม่เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ

กิจการขนาดเล็กร้อยละ 63.96 เคยกู้ยืมเงินในระบบ และร้อยละ 36.04 ไม่เคยกู้ยืมเงินในระบบ ในขณะที่กิจการร้อยละ 18.60 เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ และร้อยละ 81.40 ไม่เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ

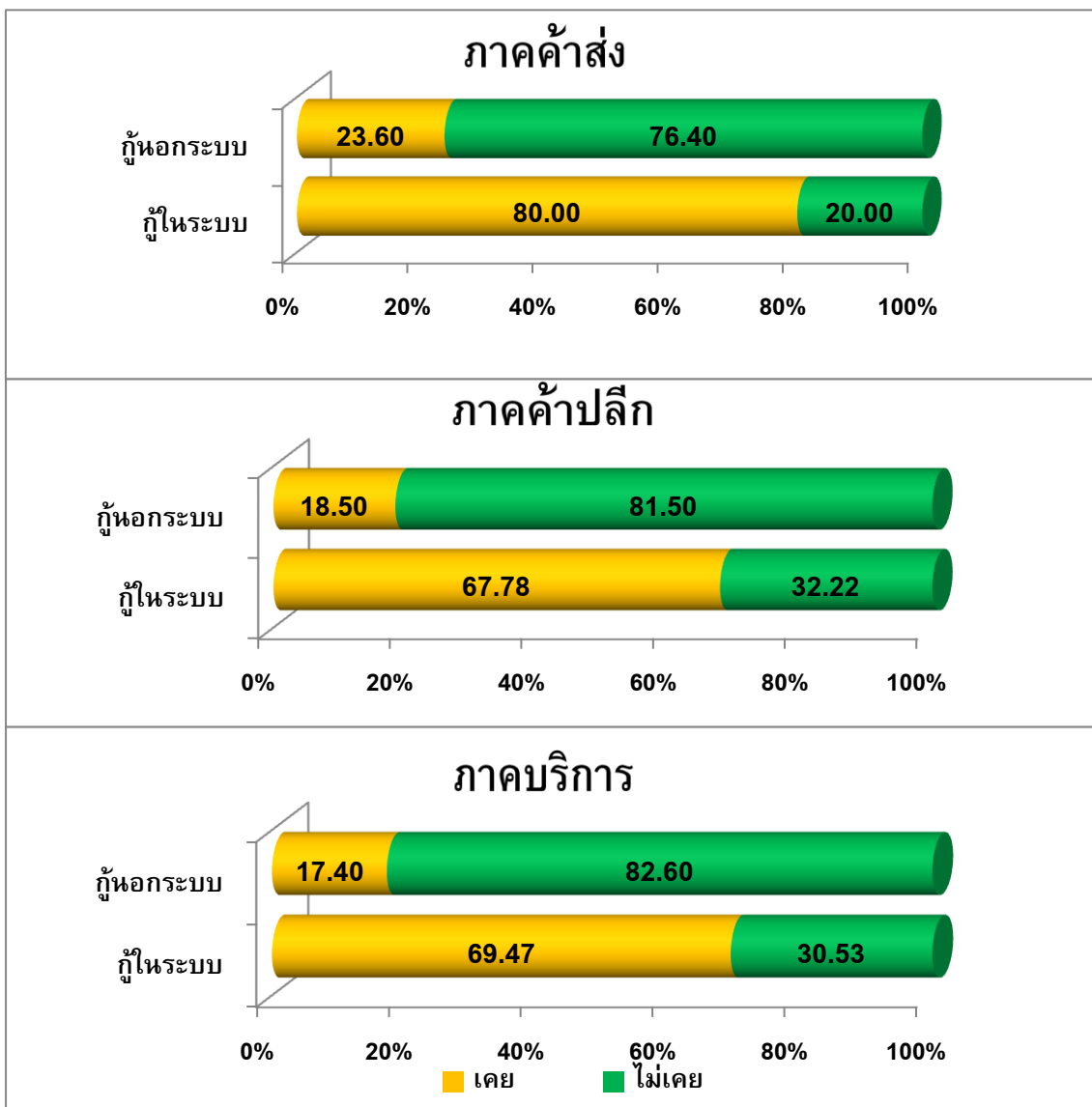
แผนภาพที่ 16 แสดงรูปแบบการกู้เงินของกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามขนาดธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.7.2 รูปแบบการกู้ยืมเงินแบ่งตามประเภทธุรกิจ

กิจการภาคการค้าส่งร้อยละ 80.00 เคยกู้ยืมเงินในระบบ และร้อยละ 20.00 ไม่เคยกู้ยืมเงินในระบบ ในขณะที่กิจการร้อยละ 23.60 เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ และร้อยละ 76.40 ไม่เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ

กิจการภาคการค้าปลีกร้อยละ 67.78 เคยกู้ยืมเงินในระบบ และร้อยละ 32.22 ไม่เคยกู้ยืมเงินในระบบ ในขณะที่กิจการร้อยละ 18.50 เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ และร้อยละ 81.50 ไม่เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ

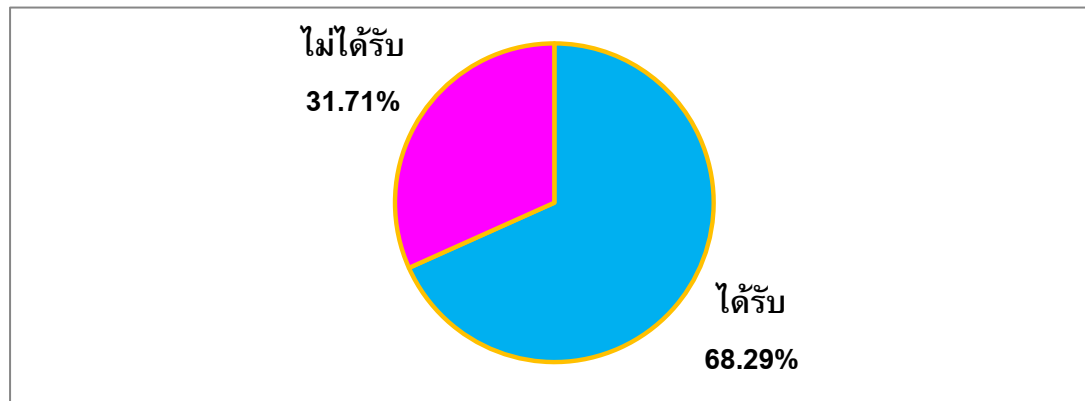
กิจการภาคบริการร้อยละ 69.47 เคยกู้ยืมเงินในระบบ และร้อยละ 30.53 ไม่เคยกู้ยืมเงินในระบบ ในขณะที่กิจการร้อยละ 17.40 เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ และร้อยละ 82.60 ไม่เคยกู้ยืมเงินนอกระบบ

แผนภาพที่ 17 แสดงรูปแบบการกู้เงินของกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.8 การได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

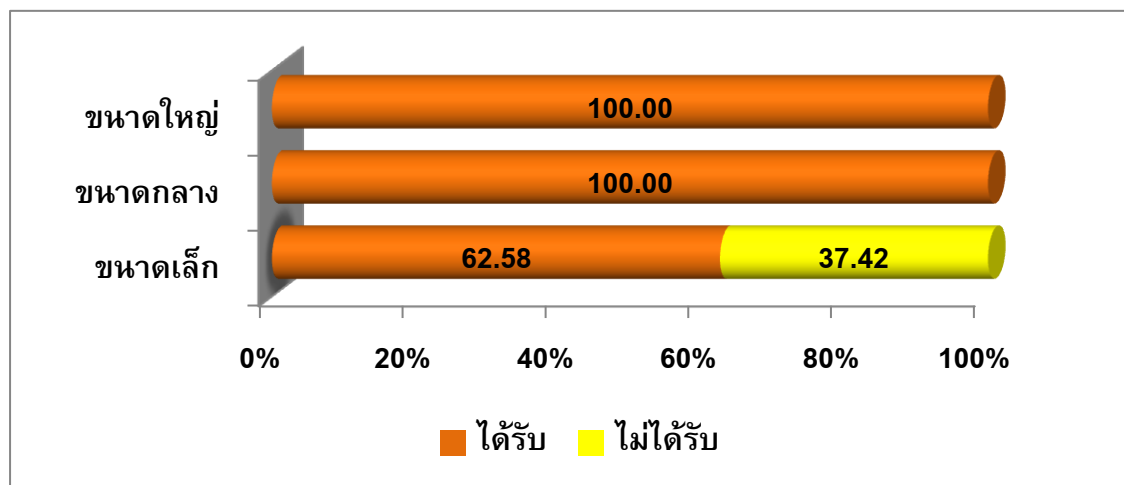
ในการขอสินเชื่อผ่านสถาบันการเงินกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.29 เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน และร้อยละ 31.71 ไม่เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

แผนภาพที่ 18 แสดงการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.8.1 การได้รับสินเชื่อแบ่งตามขนาดธุรกิจ

ในการขอสินเชื่อผ่านสถาบันการเงินกิจการขนาดใหญ่ และกิจการขนาดกลาง ร้อยละ 100 เคยได้รับการอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ในขณะที่กิจการขนาดเล็กเคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินร้อยละ 62.58 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 37.42 ไม่เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

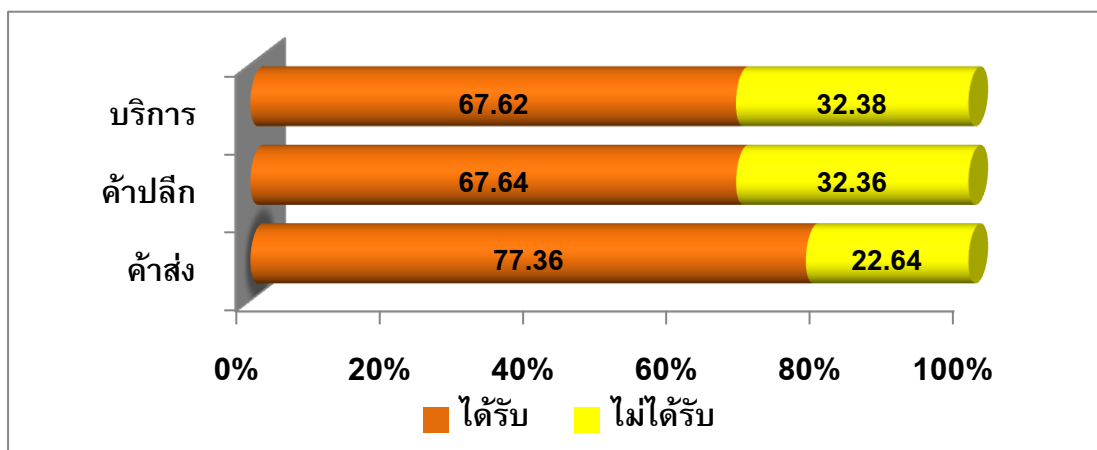
แผนภาพที่ 19 แสดงการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินแบ่งตามขนาดธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.8.2 การได้รับสินเชื่อแบ่งตามประเภทธุรกิจ

กิจการภาคการค้าส่งร้อยละ 77.36 เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ขณะที่ร้อยละ 22.64 ไม่เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

กิจการภาคการค้าปลีกร้อยละ 67.64 เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ขณะที่ร้อยละ 32.36 ไม่เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

กิจการภาคบริการร้อยละ 67.62 เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ขณะที่ร้อยละ 32.38 ไม่เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

แผนภาพที่ 20 แสดงการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินแบ่งตามประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.9 เหตุผลที่ไม่สามารถขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้

เมื่อพิจารณาในส่วนของเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างมองว่าส่งผลให้ไม่สามารถขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 24.02 เห็นว่าเนื่องจากขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน รองลงมา ร้อยละ 19.94 เห็นว่าเนื่องจากกิจการไม่มีแผนธุรกิจที่ดี ร้อยละ 15.11 เห็นว่าขาดประวัติการชำระหนี้เป็นกิจการใหม่ ร้อยละ 12.82 เห็นว่าเนื่องจากขาดศักยภาพในการทำกำไร/สามารถชำระหนี้ได้ ร้อยละ 11.21 เห็นว่าเนื่องจากกิจการไม่เป็นที่รู้จักของสถาบันการเงิน ร้อยละ 10.15 เห็นว่าเนื่องจากกิจการขาดการจัดการทางการเงิน ร้อยละ 3.81 เห็นว่าเนื่องจากกิจการไม่มีเงินฝากกับธนาคาร และ ร้อยละ 1.33 เห็นว่าเนื่องจากเจ้าหรือผู้บริหารไม่มีความสามารถ

ตารางที่ 2 แสดงเหตุผลที่ไม่สามารถขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้

เหตุผล	ร้อยละ
ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน	24.02
ขาดศักยภาพในการทำกำไร/สามารถชำระหนี้ได้	12.82
ขาดการจัดการทางการเงิน	10.15
กิจการไม่เป็นที่รู้จักของสถาบันการเงิน	11.21
ไม่มีแผนธุรกิจที่ดี	19.94

ตารางที่ 2 แสดงเหตุผลที่ไม่สามารถขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ (ต่อ)

เหตุผล	ร้อยละ
เจ้าของหรือผู้บริหารไม่มีความสามารถ	1.33
ขาดประวัติการชำระเงิน / เป็นกิจการใหม่	15.11
ไม่มีบัญชีเงินฝากกับธนาคาร	3.81
อื่นๆ	1.61

2.10 การปรับตัวเพื่อสามารถเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินมองว่าควรมีการปรับตัวในด้านต่างๆ เพื่อที่จะสามารถได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ในรูปแบบต่างๆ โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23.69 เห็นว่าจำเป็นต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพิ่มมากขึ้น รองลงมาร้อยละ 21.33 เห็นว่าควรต้องมีแผนธุรกิจที่ดี ร้อยละ 16.21 เห็นว่าต้องมีประวัติการเงิน/ระบบบัญชี ร้อยละ 13.98 เห็นว่าต้องมีระยะเวลาในการดำเนินการเฉลี่ยประมาณ 10.76 ปี ร้อยละ 10.67 เห็นว่ากิจการต้องสามารถแสดงศักยภาพในการทำกำไร/ความสามารถในการชำระหนี้ได้ ร้อยละ 9.53 เห็นว่ากิจการจะต้องมีบัญชีเงินฝากกับสถาบันการเงิน และร้อยละ 3.68 มองว่าต้องมีคนรู้จักหรือใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว

ตารางที่ 3 แสดงการปรับตัวเพื่อสามารถเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

การปรับตัว	ร้อยละ
ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน	23.69
ต้องมีระยะดำเนินการอย่างน้อย 10.76 ปี	13.98
ต้องมีประวัติการเงิน/ระบบบัญชี	16.21
ต้องสามารถแสดงศักยภาพในการทำกำไร/ความสามารถในการชำระหนี้ได้	10.67
ต้องมีคนรู้จักหรือใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว	3.68
แผนธุรกิจที่ดี	21.33
มีบัญชีเงินฝากกับสถาบันการเงิน	9.53
อื่นๆ	0.91

2.11 ความยากในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

เมื่อสอบถามผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างถึงความยากในการกู้เงินจากสถาบันการเงิน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 45.18 เห็นว่าเกิดจากเงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดเกินไป ร้อยละ 20.98 เห็นว่าวงเงินที่สถาบันการเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ ร้อยละ 13.87 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป ร้อยละ 12.69 เห็นว่าระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป ร้อยละ 4.91 เห็นว่ามีความเข้มงวดด้านเครดิตเรตติ้งในระดับสูง ร้อยละ 1.02 เห็นว่าเงื่อนไขลักษณะความเป็นเจ้าของจะมีผลต่อการให้กู้ยืม และร้อยละ 0.51 เห็นว่ามีเงื่อนไขด้านการเปิดเผยงบการเงินมากเกินไป

ตารางที่ 4 แสดงความยากในการกู้เงินจากสถาบันการเงิน

ความยากในการกู้เงิน	ร้อยละ
ลักษณะความเป็นเจ้าของ	1.02
เงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดมากเกินไป	45.18
เงื่อนไขด้านการเปิดเผยงบการเงินมากเกินไป	0.51
มีความเข้มงวดด้าน Credit Rating ในระดับสูง	4.91
อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป	13.87
ระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป	12.69
วงเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ	20.98
อื่นๆ	0.85

2.11.1 ความยากในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินแบ่งตามขนาดธุรกิจ

กิจการขนาดใหญ่ผู้ประกอบการร้อยละ 40.91 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป รองลงมาร้อยละ 22.73 เห็นว่าวงเงินที่สถาบันการเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ ร้อยละ 18.18 เห็นว่ามีความเข้มงวดในการกู้ยืมที่เข้มงวดเกินไป ร้อยละ 9.09 เห็นว่าระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป และร้อยละ 6.82 เห็นว่ามีความเข้มงวดด้านเครดิตเรตติ้งในระดับสูง

กิจการขนาดกลางผู้ประกอบการร้อยละ 48.65 เห็นว่าเงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดเกินไป รองลงมาร้อยละ 25.68 เห็นว่าวงเงินที่สถาบันการเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ ร้อยละ 12.16 เห็นว่าระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป ร้อยละ 10.81 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป และร้อยละ 1.35 เห็นว่ามีความเข้มงวดด้านเครดิตเรตติ้งในระดับสูง

กิจการขนาดเล็กผู้ประกอบการร้อยละ 47.03 เห็นว่าเงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดเกินไป รองลงมาร้อยละ 20.13 เห็นว่าวงเงินที่สถาบันการเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ ร้อยละ 13.14 เห็นว่าระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป ร้อยละ 11.86 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป และร้อยละ 5.30 เห็นว่ามีความเข้มงวดด้านเครดิตเรตติ้งในระดับสูง

ตารางที่ 5 แสดงความยากในการกู้เงินจากสถาบันการเงินแบ่งตามขนาดธุรกิจ

ความยากในการกู้เงิน	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ลักษณะความเป็นเจ้าของ	1.06	0.00	2.27
เงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดมากเกินไป	47.03	48.65	18.18
เงื่อนไขด้านการเปิดเผยงบการเงินมากเกินไป	0.64	0.00	0.00
มีความเข้มงวดด้าน Credit Rating ในระดับสูง	5.30	1.35	6.82
อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป	11.86	10.81	40.91
ระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป	13.14	12.16	9.09
วงเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ	20.13	25.68	22.73
อื่นๆ	0.85	1.35	0.00

2.11.2 ความยากในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินแบ่งตามประเภทธุรกิจ

กิจการภาคการค้าส่งผู้ประกอบการร้อยละ 25.58 เห็นว่ามีเงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดเกินไป รองลงมาร้อยละ 20.93 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป ร้อยละ 18.60 เห็นว่าวงเงินที่สถาบันการเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ ร้อยละ 16.28 เห็นว่าระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป และร้อยละ 13.95 เห็นว่ามีความเข้มงวดด้านเครดิตเรตติ้งในระดับสูง

กิจการภาคการค้าปลีกผู้ประกอบการร้อยละ 48.77 เห็นว่ามีเงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดเกินไป รองลงมาร้อยละ 21.75 เห็นว่าวงเงินที่สถาบันการเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ ร้อยละ 12.63 เห็นว่าระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป ร้อยละ 10.53 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป และร้อยละ 4.21 เห็นว่ามีความเข้มงวดด้านเครดิตเรตติ้งในระดับสูง

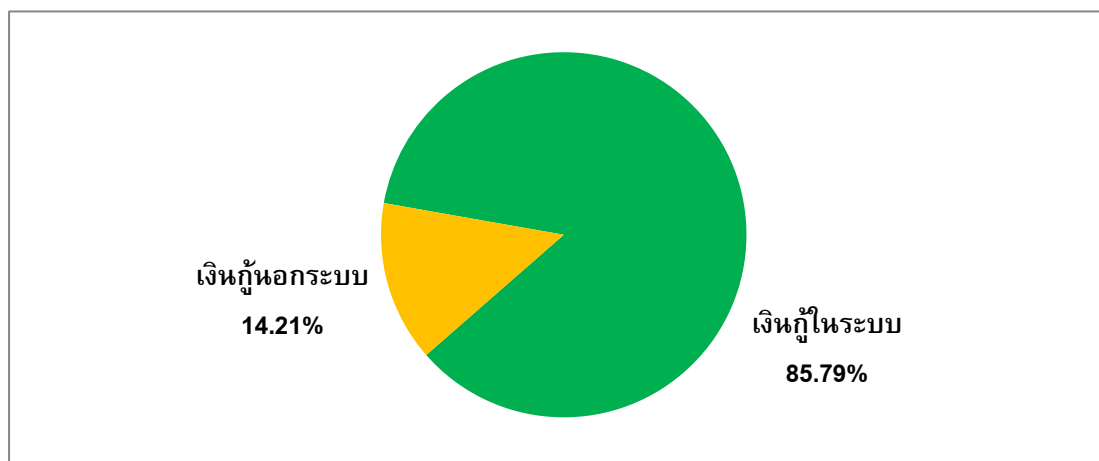
กิจการภาคบริการผู้ประกอบการร้อยละ 44.49 เห็นว่ามีเงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดเกินไป รองลงมาร้อยละ 20.53 เห็นว่าวงเงินที่สถาบันการเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ ร้อยละ 16.35 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป ร้อยละ 12.17 เห็นว่าระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป และร้อยละ 4.18 เห็นว่ามีความเข้มงวดด้านเครดิตเรตติ้งในระดับสูง

ตารางที่ 6 แสดงความยากในการกู้เงินจากสถาบันการเงินแบ่งตามประเภทธุรกิจ

ความยากในการกู้เงิน	ค้าส่ง	ค้าปลีก	บริการ
ลักษณะความเป็นเจ้าของ	0.00	1.75	0.38
เงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดมากเกินไป	25.58	48.77	44.49
เงื่อนไขด้านการเปิดเผยงบการเงินมากเกินไป	4.65	0.00	0.38
มีความเข้มงวดด้าน Credit Rating ในระดับสูง	13.95	4.21	4.18
อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป	20.93	10.53	16.35
ระยะเวลาในการให้กู้ยืมสั้นเกินไป	16.28	12.63	12.17
วงเงินให้กู้ยืมน้อยเกินไปเทียบกับวงเงินที่กิจการต้องการ	18.60	21.75	20.53
อื่นๆ	0.00	0.35	1.52

2.12 การเลือกกู้ยืมเงินในกรณีที่ต้องการเงินลงทุน

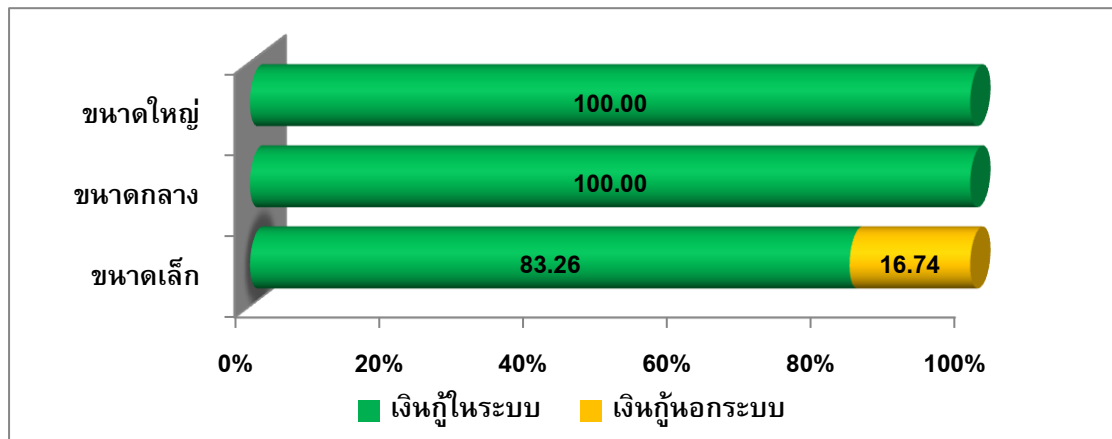
ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมองว่าหากกิจการต้องการเงินลงทุนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.79 เลือกกู้เงินในระบบ เนื่องจากผู้ประกอบการมองว่าอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า เมื่อเทียบกับเงินทุนนอกระบบ และมีความปลอดภัยสูง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 14.21 เลือกกู้เงินนอกระบบเนื่องจากเป็นรูปแบบของเงินทุนที่รวดเร็วและกู้ง่าย

แผนภาพที่ 21 แสดงการเลือกกู้ยืมเงินในกรณีที่ต้องการเงินลงทุนของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.12.1 การเลือกกู้ยืมเงินในกรณีที่ต้องการเงินลงทุนแบ่งตามขนาดธุรกิจ

ในการเลือกกู้ยืมเงินในกรณีที่ต้องการเงินลงทุนกิจการขนาดใหญ่ และกิจการขนาดกลาง ร้อยละ 100 เลือกที่จะกู้ยืมเงินในระบบ ในขณะที่กิจการขนาดเล็กร้อยละ 83.26 เลือกที่จะกู้ยืมเงินในระบบ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 16.74 เลือกที่จะกู้ยืมเงินนอกระบบ

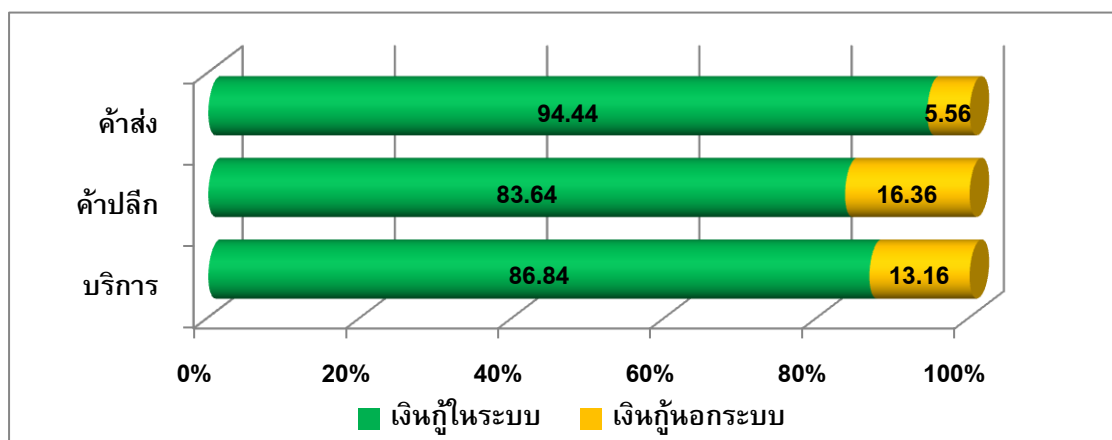
แผนภาพที่ 22 แสดงการเลือกกู้ยืมเงินในกรณีที่ต้องการเงินลงทุนแบ่งตามขนาดธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.12.2 การเลือกกู้ยืมเงินในกรณีที่ต้องการเงินลงทุนแบ่งตามประเภทธุรกิจ

กิจการภาคการค้าส่งผู้ประกอบการร้อยละ 94.44 เลือกที่จะกู้ยืมเงินในระบบ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 5.56 เลือกที่จะกู้ยืมเงินนอกระบบ

กิจการภาคการค้าปลีกผู้ประกอบการร้อยละ 83.64 เลือกที่จะกู้ยืมเงินในระบบ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 16.36 เลือกที่จะกู้ยืมเงินนอกระบบ

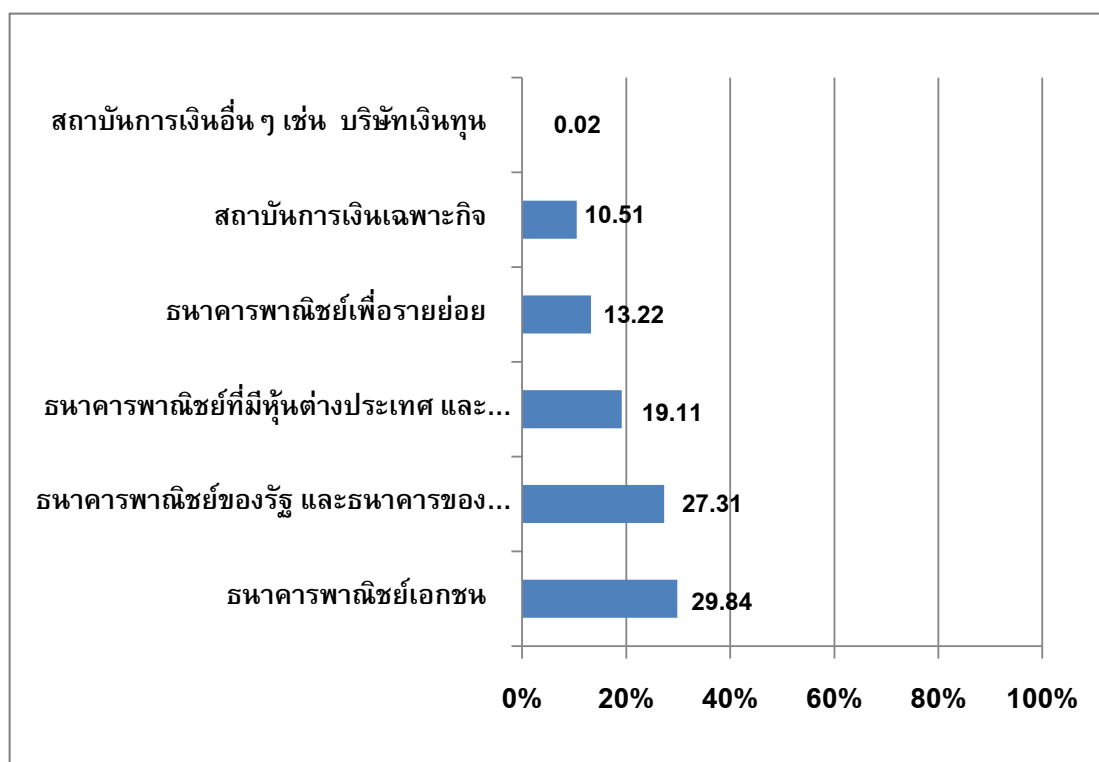
กิจการภาคบริการผู้ประกอบการร้อยละ 86.84 เลือกที่จะกู้ยืมเงินในระบบ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 13.16 เลือกที่จะกู้ยืมเงินนอกระบบ

แผนภาพที่ 23 แสดงการเลือกกู้ยืมเงินในกรณีที่ต้องการเงินลงทุนแบ่งตามประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.13 การจัดลำดับแหล่งเงินทุนที่มีความสะดวก รวดเร็วในการขอสินเชื่อมากที่สุด

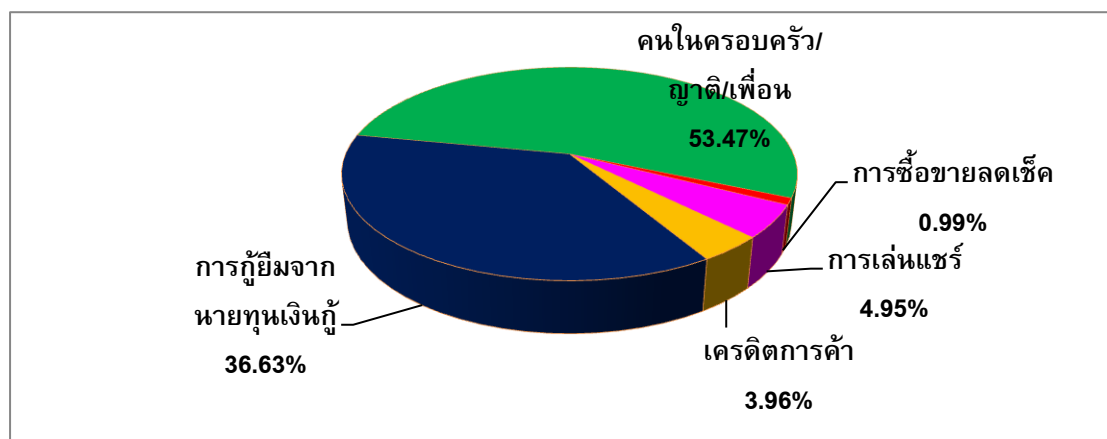
จากการสอบถามผู้ประกอบการเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนที่มีความสะดวก รวดเร็วในการขอสินเชื่อมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 29.84 เห็นว่าธนาคารพาณิชย์เอกชนเป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสะดวกรวดเร็วในการขอสินเชื่อมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 27.31 เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ของรัฐ และธนาคารของรัฐบาลเป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสะดวกรวดเร็วในการขอสินเชื่อ ร้อยละ 19.11 เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีหุ้นต่างประเทศ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสะดวกรวดเร็วในการขอสินเชื่อ ร้อยละ 13.22 เห็นว่าธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยเป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสะดวกรวดเร็วในการขอสินเชื่อ ร้อยละ 10.51 เห็นว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสะดวกรวดเร็วในการขอสินเชื่อ

แผนภาพที่ 24 แสดงการจัดลำดับแหล่งเงินทุนที่มีความสะดวก รวดเร็วในการขอสินเชื่อมากที่สุด

2.14 แหล่งเงินกู้หลักของกิจการที่มีการกู้เงินนอกระบบ

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่มีการกู้เงินนอกระบบถึงแหล่งเงินนอกระบบหลักของกิจการ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.47 มีการกู้ยืมจากคนในครอบครัว/ญาติ/เพื่อน รองลงมาร้อยละ 36.63 กู้ยืมจากนายทุนเงินกู้ ร้อยละ 4.95 กู้ยืมโดยการเล่นแชร์ ร้อยละ 3.96 กู้ยืมโดยการเครดิตการค้า และร้อยละ 0.99 กู้ยืมโดยการขายลดเช็ค

แผนภาพที่ 25 แสดงแหล่งเงินกู้หลักของกิจการที่มีการกู้เงินนอกระบบ

2.15 ภาระหนี้ของกิจการ

ยอดหนี้คงค้างของกิจการในภาพรวมกิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 44.12 มียอดหนี้คงค้างอยู่ในช่วง 1,000,000-5,000,000 บาท รองลงมาร้อยละ 20.84 มียอดหนี้คงค้างอยู่ในช่วง 10,000,000-50,000,000 บาท และร้อยละ 19.07 มียอดหนี้คงค้างอยู่ในช่วง 5,000,000-10,000,000 บาท และมียอดการชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนในช่วง 100,001-500,000 ร้อยละ 41.13 รองลงมาร้อยละ 30.14 ชำระหนี้เงินกู้ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 17.46 ชำระหนี้เงินกู้ในช่วง 50,001-100,000 บาทต่อเดือน

โดยในส่วนของภาระหนี้สินในระบบกิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 45.39 มีภาระหนี้สินอยู่ในช่วง 1,000,000-5,000,000 บาท รองลงมาร้อยละ 20.67 มีภาระหนี้สินอยู่ในช่วง 10,000,000-50,000,000 บาท และร้อยละ 18.88 มีภาระหนี้สินอยู่ในช่วง 5,000,000-10,000,000 บาท และมียอดการชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนในช่วง 100,001-500,000 ร้อยละ 42.07 รองลงมาร้อยละ 28.82 ชำระหนี้เงินกู้ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 17.58 ชำระหนี้เงินกู้ในช่วง 50,001-100,000 บาทต่อเดือน โดยกิจการมีระยะเวลาในการชำระหนี้ในช่วง 5-10 ปี มากที่สุดร้อยละ 62.79 รองลงมาระยะเวลา 1-5 ปี ร้อยละ 30.23 และระยะเวลา 11-15 ปี ร้อยละ 6.69 และมีระดับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.84 ต่อปี

ในส่วนของกิจการที่มีภาระหนี้สินนอกระบบส่วนใหญ่ร้อยละ 42.86 มีภาระหนี้สินต่ำกว่า 50,000 บาท และร้อยละ 42.86 มีภาระหนี้สินอยู่ในช่วง 1,000,000-5,000,000 บาท รองลงมาร้อยละ

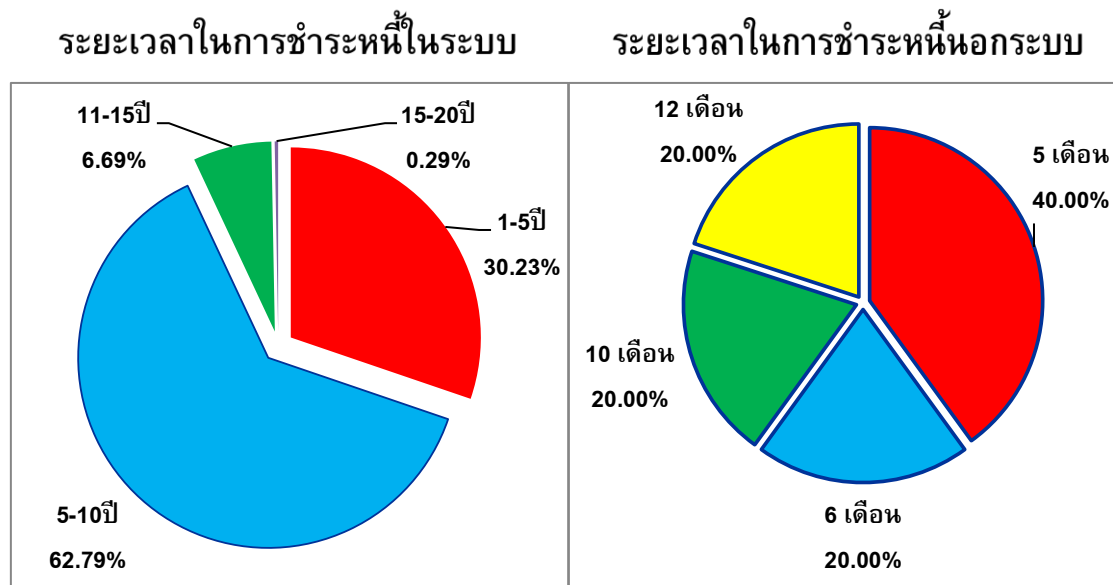
14.29 มีภาระหนี้สินอยู่ในช่วง 10,000,000-50,000,000 บาท และมียอดการชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือน ในช่วงต่ำกว่า 50,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 87.50 ส่วนที่เหลือร้อยละ 12.50 ชำระหนี้เงินกู้ ชำระหนี้เงินกู้ในช่วง 50,001-100,000 บาทต่อเดือน โดยกิจการมีระยะเวลาในการชำระหนี้ในช่วง 5 เดือนมากที่สุดร้อยละ 40.00 รองลงมาระยะเวลา 6 เดือน 10 เดือน และ 12 เดือน ในสัดส่วนที่ เท่ากันที่ร้อยละ 20.0 และมีระดับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 8.38 ต่อเดือน

ตารางที่ 7 แสดงยอดหนี้คงค้างของกิจการในระบบ นอกระบบ และโดยรวม

ยอดหนี้คงค้าง	ในระบบ	นอกระบบ	โดยรวม
ต่ำกว่า 50,000 บาท	0.22	42.86	1.55
100,001-500,000 บาท	1.35	0.00	1.33
500,001-1,000,000 บาท	6.52	0.00	6.21
1,000,001-5,000,000 บาท	45.39	42.86	44.12
5,000,001-10,000,000 บาท	18.88	0.00	19.07
10,000,001-50,000,000 บาท	20.67	14.29	20.84
50,000,00-100,000,000 บาท	4.72	0.00	4.66
มากกว่า 100,00,000 บาทขึ้นไป	2.25	0.00	2.22

ตารางที่ 8 แสดงยอดการชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนในระบบ นอกระบบ และโดยรวม

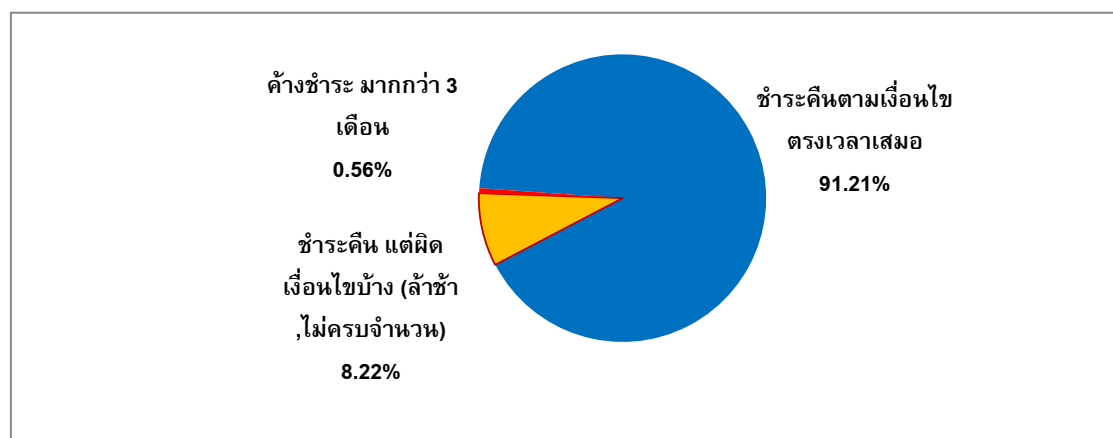
จำนวนเงินที่ต้องชำระหนี้ ต่อเดือน	ใน ระบบ	อัตราดอกเบี้ย ในระบบรวม เฉลี่ย	นอก ระบบ	อัตราดอกเบี้ย นอกระบบรวม เฉลี่ย	โดยรวม
ต่ำกว่า 50,000 บาท	28.82	6.84	87.50	8.38	30.14
50,000-100,000 บาท	17.58		12.50		17.46
100,001-500,000 บาท	42.07		0		41.13
500,001-1,000,000 บาท	7.20		0		7.04
1,000,001-5,000,000 บาท	4.32		0		4.23

แผนภาพที่ 26 แสดงระยะเวลาในการชำระหนี้ในระบบ และนอกระบบของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.16 ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของกิจการ

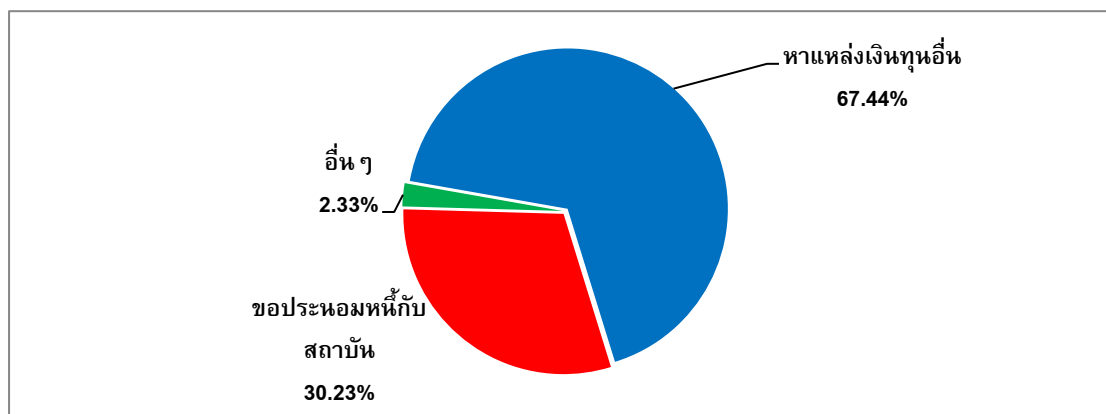
จากภาระหนี้ของกิจการในหัวข้อดังกล่าว ได้มีการสอบถามผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างถึงความสามารถของกิจการในการชำระหนี้เงินกู้ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 91.21 มีการชำระหนี้ตรงเวลาเสมอ ในขณะที่ผู้ประกอบการร้อยละ 8.22 ชำระหนี้ผิดเงื่อนไขบ้าง และมีผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 0.56 ที่ค้างชำระหนี้มากกว่า 3 เดือน โดยสาเหตุของกิจการที่ไม่สามารถชำระเงินกู้ได้ตามเงื่อนไขส่วนใหญ่เป็นผลมาจากผลการประกอบการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย การขาดการวางแผนทางการเงินของกิจการ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่อยู่ในระดับสูงเป็นหลัก

แผนภาพที่ 27 แสดงระยะเวลาในการชำระหนี้ในระบบ และนอกระบบของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสำรวจ

2.17 วิธีการแก้ปัญหาของกิจการในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา

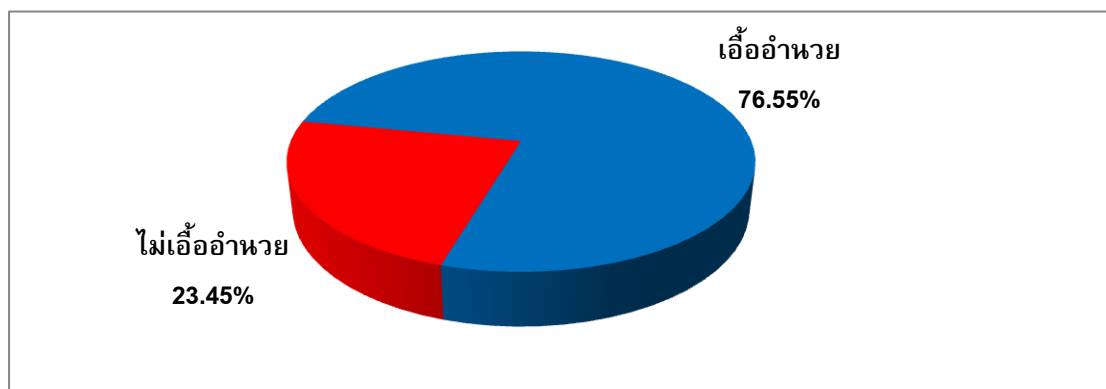
จากการสอบถามความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการในส่วนของกิจการที่ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ตามเงื่อนไข กิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 67.44 มีการหาเงินทุนจากแหล่งอื่นมาใช้ในการชำระหนี้ ในขณะที่กิจการร้อยละ 30.23 มีการขอประนอมหนี้กับสถาบันการเงิน

แผนภาพที่ 28 แสดงวิธีการแก้ปัญหาของกิจการในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาของกลุ่มตัวอย่าง

2.18 ระบบสินเชื่อของประเทศไทยเอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจหรือไม่

ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 76.55 มีความเห็นว่าระบบสินเชื่อของประเทศไทยเอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากระบบสินเชื่อจะมีส่วนช่วยในด้านของสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ รวมถึงหากกิจการมีการชำระหนี้สม่ำเสมอสามารถที่จะขอเพิ่มวงเงินกู้ได้ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23.45 มีความเห็นว่าระบบสินเชื่อของประเทศไทยไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากมีขั้นตอนในการขอสินเชื่อที่ยุ่งยาก รวมถึงต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และมีอัตราดอกเบี้ยสูง

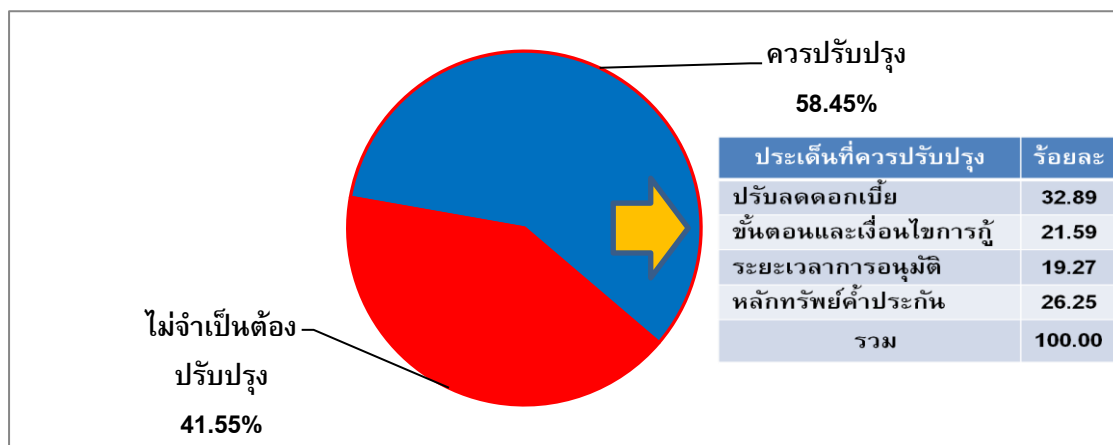

แผนภาพที่ 29 แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบสินเชื่อของประเทศไทย

2.19 การปรับปรุงเงื่อนไขในการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน

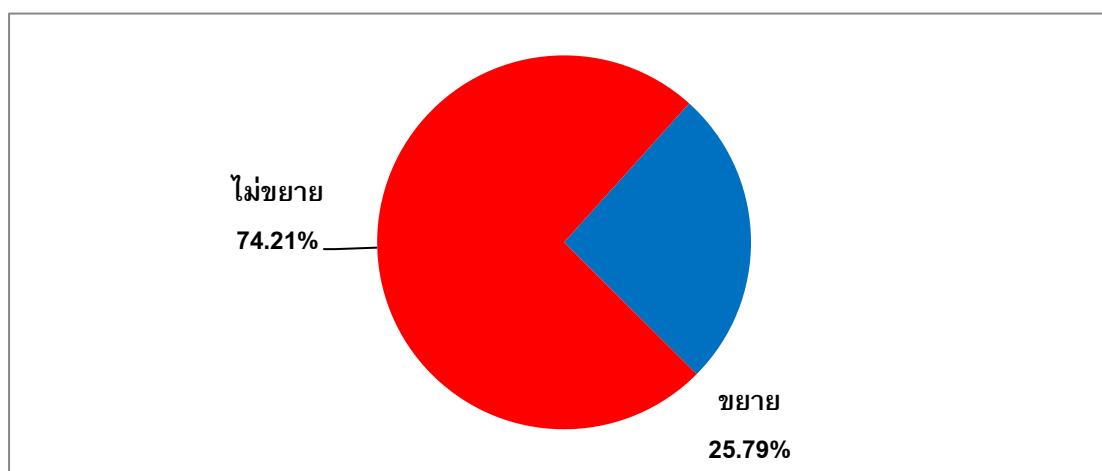
เมื่อสอบถามผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความต้องการให้สถาบันการเงินมีการปรับปรุงเงื่อนไขในการให้สินเชื่อผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 58.45 ต้องการให้สถาบันการเงินมีการปรับปรุงรูปแบบการให้สินเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับลดอัตราดอกเบี้ย การลดขั้นตอนและเงื่อนไขในการขอกู้เงิน หลักทรัพย์ค้ำประกัน รวมถึงระยะเวลาในการอนุมัติสินเชื่อ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.55 มีความเห็นว่าไม่ต้องปรับปรุงเงื่อนไขใดๆ ในการพิจารณาสินเชื่อ

แผนภาพที่ 30 แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการปรับปรุงระบบสินเชื่อของประเทศไทย

2.20 การขยายธุรกิจในช่วงเวลา 3 ปีข้างหน้า

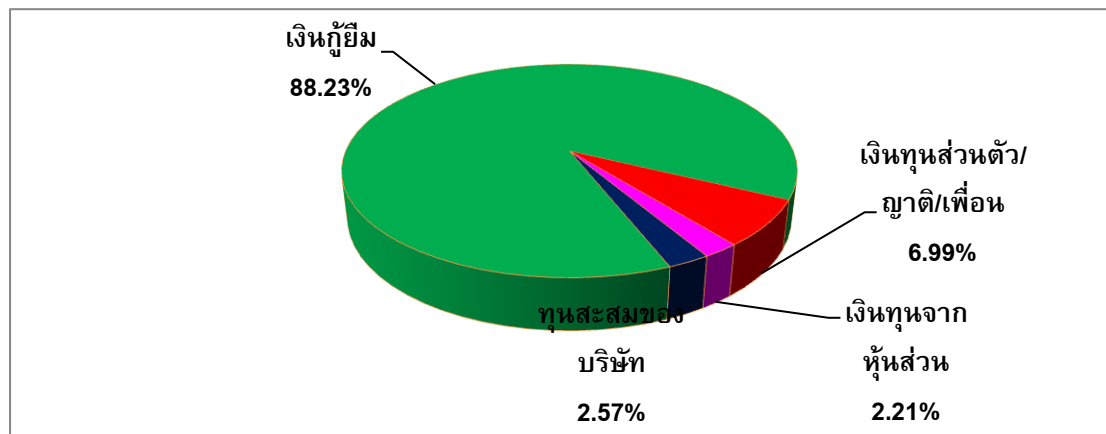
ในการดำเนินการสอบถามผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการขยายธุรกิจในช่วงเวลา 3 ปีข้างหน้าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 74.21 ยังไม่มีแผนขยายธุรกิจในช่วงเวลาดังกล่าว ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25.76 มีแผนจะขยายธุรกิจ

แผนภาพที่ 31 แสดงการขยายธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างในระยะ 3 ปีข้างหน้า

2.21 แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการขยายธุรกิจ

ในส่วนกิจการที่มีแผนที่จะขยายธุรกิจในระยะเวลา 3 ปีข้างหน้า ร้อยละ 88.24 จะมีการใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืม รองลงมาร้อยละ 6.99 ใช้แหล่งเงินทุนจากเงินทุนส่วนตัว/ญาติ/เพื่อน ร้อยละ 2.57 ใช้เงินทุนจากทุนสะสมของบริษัท และร้อยละ 2.21 ใช้เงินทุนจากหุ้นส่วน

แผนภาพที่ 32 แสดงแหล่งเงินทุนที่กิจการใช้ในการขยายธุรกิจ

3. สรุป

จากผลการสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ข้างต้น ได้ดำเนินการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งกิจการขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อสามารถนำผลของการสำรวจมาเปรียบเทียบศักยภาพทางการเงินของกิจการแต่ละขนาดว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งจากผลการสำรวจในส่วนของแหล่งเงินทุนหลักและแหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักของกิจการ ในส่วนของของกิจการขนาดกลางและขนาดใหญ่แหล่งเงินทุนหลักและแหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักจะมาจากเงินกู้จากสถาบันการเงิน และกำไรสะสมของกิจการเป็นหลัก ในขณะที่กิจการขนาดเล็กแหล่งเงินทุนหลักและเงินทุนหมุนเวียนหลักของกิจการจะมาจากหลายแหล่ง นอกเหนือจากเงินกู้จากสถาบันการเงิน และกำไรสะสมของกิจการแล้ว ยังมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากตนเอง/ญาติ/เพื่อน จากหุ้นส่วน และจากเงินทุนนอกระบบอีกด้วย นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในส่วนจากรูปแบบการกู้ยืมเงินของกิจการกิจการขนาดใหญ่และขนาดกลางจะมีการกู้เงินในระบบเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่กิจการขนาดเล็กมีส่วนร่วมการกู้ยืมเงินในระบบอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับทุกขนาดกิจการ ในขณะที่เมื่อพิจารณาในส่วนของการกู้ยืมเงินนอกระบบกิจการขนาดใหญ่ทั้งหมดไม่มีการกู้ยืมเงินนอกระบบ ในขณะที่กิจการขนาดกลางและขนาดเล็กมีการกู้ยืมเงินนอกระบบอยู่บ้าง นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีการกู้เงินในระบบผ่านสถาบันการเงินกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกิจการขนาดใหญ่และขนาดกลางที่มีการกู้เงินในระบบผ่านสถาบันการเงินทั้งหมดเคยได้รับการอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ในขณะที่กิจการขนาดเล็ก

จำนวนมากที่เคขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน แต่ไม่เคยได้รับการอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ซึ่งจากผลการสำรวจดังกล่าวสามารถเปรียบเทียบให้เห็นถึงศักยภาพด้านการเงินของกิจการในแต่ละขนาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบของกิจการขนาดใหญ่ และขนาดกลางที่มีมากกว่ากิจการขนาดเล็กค่อนข้างชัดเจน

โดยจากการสอบถามเหตุผลที่ผู้ประกอบการกิจการขนาดเล็กมีความเห็นว่าเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงสินเชื่อในระบบของกิจการตนเนื่องจากการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน การไม่มีแผนธุรกิจที่ดี และขาดประวัติการชำระเงิน/เป็นกิจการใหม่ และเมื่อพิจารณาถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการกิจการขนาดเล็กเกี่ยวกับความยากในการกู้เงินจากสถาบันการเงินผู้ประกอบการส่วนใหญ่มองว่าการกู้เงินจากสถาบันการเงินมีเงื่อนไขที่เข้มงวดมากเกินไปเป็นหลัก ซึ่งปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบของกิจการขนาดเล็กเป็นผลมาจากข้อจำกัดทั้งในส่วนของกิจการเอง และข้อจำกัดในส่วนของสถาบันการเงิน และเมื่อสอบถามการเลือกกู้ยืมในกรณีที่กิจการมีความต้องการเงินทุนกิจการขนาดใหญ่และขนาดกลางทั้งหมดเลือกที่จะกู้ยืมเงินในระบบ ในขณะที่กิจการขนาดเล็กแม้ส่วนใหญ่จะเลือกกู้เงินในระบบแต่ก็มีกิจการบางส่วนเลือกที่จะกู้เงินนอกระบบ เนื่องจากผู้ประกอบการมีความเห็นว่าเป็นแหล่งเงินทุนที่มีความรวดเร็ว และกู้ง่ายเป็นหลัก

กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับการสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกิจการในภาพรวมถือว่าค่อนข้างดีเนื่องจากจากผลการสำรวจสามารถพิจารณาได้อย่างชัดเจนว่าผู้ประกอบการธุรกิจในทุกขนาดมีการพึ่งพาแหล่งเงินทุนในระบบเป็นสำคัญ แม้จะมีกิจการบางส่วนมีการพึ่งพาแหล่งเงินทุนนอกระบบอยู่บ้างแต่ก็มีการพึ่งพาอยู่ในสัดส่วนที่ไม่มากนัก ซึ่งจากผลการสำรวจสามารถสรุปได้ว่ากิจการขนาดใหญ่และขนาดกลางมีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกิจการขนาดเล็ก โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากเงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดของสถาบันการเงินส่งผลให้กิจการขนาดเล็กไม่เข้าเงื่อนไขในด้านต่างๆ และไม่สามารถได้รับการอนุมัติสินเชื่อได้ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจเข้ามาให้ความช่วยเหลือในการลดเงื่อนไขและความเข้มงวดของกฎระเบียบในการกู้ยืมให้มีความผ่อนคลายลงและมีความยืดหยุ่นเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้กิจการขนาดเล็กสามารถเข้าถึงเงินทุนในระบบได้เพิ่มมากขึ้น อีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากศักยภาพภายในตัวธุรกิจเอง ซึ่งจากผลสำรวจในด้านของการดำเนินกิจการทั่วไปในด้านของการจัดทำแผนธุรกิจ การจัดทำแผนการตลาดของกิจการที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้มีการจัดทำแผนธุรกิจและแผนการตลาด รวมถึงการจัดทำบัญชีที่ไม่เป็นระบบมาตรฐานเนื่องจากกิจการส่วนใหญ่มีการจัดทำบัญชีเองและขาดข้อมูลทางบัญชีย้อนหลัง ส่งผลให้ในการกู้ยืมเงินจากสถาบันทำได้ยากขึ้น เนื่องจากสถาบันการเงินจะพิจารณาอนุมัติสินเชื่อจากแผนธุรกิจ ความสามารถในการสร้างรายได้ของกิจการ รวมถึงพิจารณาในส่วนของงบการเงินของกิจการย้อนหลังว่ามีความเหมาะสมที่จะอนุมัติสินเชื่อหรือไม่ ซึ่งในส่วนนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจเข้าไปให้ความรู้ในด้านของการดำเนินกิจการ การวางแผนธุรกิจ และการวางแผนทางการเงินของกิจการเพื่อเพิ่มศักยภาพ

ในการดำเนินการของกิจการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้กิจการมีศักยภาพในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น และมีส่วนอย่างมากในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกิจการขนาดเล็กเนื่องจากกิจการมีเงินลงทุนที่เพียงพอในการดำเนินธุรกิจและขยายธุรกิจ และมีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำลง

โดยในส่วนของสิ่งที่ผู้ประกอบการเสนอแนะเพื่อให้กิจการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น ควรมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยพิเศษสำหรับผู้ประกอบการ เพื่อจะมีส่วนช่วยให้กิจการมีต้นทุนด้านการเงินที่ลดลงเป็นการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของกิจการได้อีกทางหนึ่ง การลดขั้นตอนในการขอกู้ที่อยู่ยากลง รวมถึงการลดระยะเวลาในการพิจารณาสินเชื่อ ซึ่งจะมีส่วนอย่างมากในการสร้างความคล่องตัวทางการเงินให้แก่กิจการ นอกจากนี้ควรมีการลดในส่วนของหลักทรัพย์ในการค้ำประกันลงเพื่อให้กิจการ โดยเฉพาะกิจการขนาดเล็กสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้เพิ่มมากขึ้น และในส่วนของความต้องการของผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่อยากให้นำหน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุนก็จะมีผลคล้ายคลึงกับข้อเสนอแนะที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยผู้ประกอบการต้องการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันการเงิน มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยพิเศษแก่ผู้ประกอบการ รวมถึงมีระยะเวลาในการผ่อนชำระที่ยาวขึ้นเพื่อเป็นการสร้างสภาพคล่องทางการเงินให้แก่กิจการ รวมถึงต้องการให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันการเงินลดเงื่อนไขในด้านของหลักทรัพย์ในการค้ำประกันการกู้ยืมลงเพื่อให้กิจการขนาดเล็กสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น